

készülhettek a kitűzött időre. Iparosifjak csak készüljétek!

Szuhy Vincze.

A biztosító társaságokról.

Debreczen, jan. 22.

Visszatekintve a legutóbbi tíz év alatt hazánkban alakult biztosító társulatokra, szomorú, sőt megdöbbentő képet látunk magunk elé tárulni, mely világosan mutatja, hogy ezen, nemzetgazdaságunkra nézve legfontosabb tényező, a biztosítási üzlet-ág, ha képes is felmutatni fényes eredményeket, bizonyára rendelkezik árnyoldalakkal is.

A biztosítási üzlet kiaknázására ezen mondott idő alatt kiválólag külföldi társulatok törekedtek feltűnő módon. A kevés számú hazai ilyenü intézetek egyszerű hatalmas versenytársakkal látták magukat körülveve; s bár minden versenyből csak a közönségnek van haszna, mindazáltal a visszahatás, mely főleg a kapzsi s ennél fogva a szédelő biztosítási tizelmekből származott: lankasztólag hatott és hatama társulatok szolid működési körére, melyek alakulások óta a biztosítási közönség érdekeit tartották szem előtt, s a nemzettest összességében aldásos missiót teljesítettek s teljesítenek.

A magyar gazdalközönség egyik meglepetéséből a másikba esett; új és új külföldi biztosító társulatok terjesztették ki boldogító szárnyaikat az országban; a hírlapok hirdetései tíz, husz, harmincz millió forint alaptőkéről beszéltek; a jöhizemű biztosító közönség tétovázás nélkül bizta ezekre vagyont, s egyszerre csak arról kezdett meggyőződni, hogy a könnyedén proklamált milliós bizony csak a papíron voltak meg s nem szolgálták egyéb, mint a közönség szemfényvesztésére. Kétségtelen tehát, hogy csak szilárd alapra fektetett verseny képes az ipart fejleszteni, a gazdaságot hasznosítani; miből következik, hogy a hazai biztosító közönségnek óvakodnia kell a kétséges alappal bíró társulatok nagyhangú ígéreiteitől, melyek, számtalanszor tapasztalt esetekben, a felek megrontását vonták maga után.

Feltesleges dolog volna hivatkozni példákra, mivel köztudomásu, hogy a biztosítási üzlet-ág mily tág teretűmódot nyújtott arra nézve, hogy egyrészt a magyar gazdalközönség vagyona a külföldi tőkét gyarapítsa, másrészt, hogy a bizalommal és jöhizeműleg befektetett ös s z e g e k örökre elveszzenek, a mi különösen a nemzeti eszégényedést nagymérvben előmozdította.

Minden szinezet mellőzésével hivatkozhatunk hazai intézetekre, melyek azonban, hogy alaptökeiket itt az országban helyezték el, még a biztosító feleknek gyors és pontos kielégítést szereztek és szereznek. Mit parancsol tehát magának a biztosító félnek saját jól felfogott érdeke? Azt, hogy a hazában számos év óta fenálló és működő, biztos alaptőkével bíró társaságokat ajándékozzon meg bizalmával, nem pedig olyanokat, melyek ismeretlenek, kipróbálva nincsenek, s nem a nemzeti vagyonosodás érdekét tartják szemelőtt.

A tűzbiztosítás, de főleg az életbiztosítás az, melytől az egyes családok jövőjöd boldogsága függ. A halálesetre, vagy az időhöz kötött életbiztosítás felette

hosszúra nyulhatik. A félévek hosszú során át jöhizeműleg rakja be félretett féléréit, — midőn egy reggel arra ébred fel, hogy a társaság, melynél biztosítását eszközölte, megbukott, vagy pedig egy más társaságba beolvadt a biztosító közönség teljes mellőzésével és minden megkérdezése nélkül. Nem vonjuk ki ez alól némely, alappal nem bírt, volt és megbukott h a z a i társaságot sem.

Ez époly jogosulatlan, mint méltatlan bánásmód, eszünkbe juttatja a jühaszt, ki birkáját oda hajtja, hova neki tetszik.

Am nem volna baj, ha a biztosító társaságok, melyek a bukást kikertlenedők, oly társaságokba olvadnának, más szóval: oly társaságoknak adnák át biztosításait, melyek szilárd alapon nyugodva, a biztosító feleknek, ezek vagyoni érdekei megőrzésére tekintetben kellő biztosítékot nyújtanak, valódi alaptőkével is rendelkeznek.

De hát a szemek előtt lefolyt példák ismét az ellenkezőt bizonyítják; vagyis azt, hogy többnyire mindazon biztosító társaságok, melyek bukkott intézetek biztosításait átvették; — jöllehet, hogy ezzel saját üzletük megerősítését célozták, — nagyrészen maguk is színlődnek.

A biztosítási üzlet, mint mondtuk, népgazdaságunk egyik nevezetes ága, s az állam érdekeit is közvetlen és közvetett hatásonál fogva annyira érinti, hogy amint kötelessége a napi sajtónak a biztosító közönséget időről időre a felől tájékoztatni, úgy kötelessége lenne a kormányának is éber figyelemmel kísérni a bizt. társaságok működését s szigorú bíralattal eljárni, a főleg életbiztosítással is foglalkozó társaságok életképességének megítélésénél.

Színházi pályázat.

Debreczen, jan. 22.

Debreczen sz. kir. város állandó színházára az alábbi előleges feltételek mellett pályázat hirdettek, u. m.:

1-ör. A városi állandó színház, színpadi díszleteivel és minden felszerelvényeivel együtt, kellő biztosíték, leltár és írásbeli szerződés mellett, jogosított színgazgatónak folyó 1881-dik évi június hó 1-ő napjától, jövő 1884-ik évi május hó utolsó napjáig, tehát 3 évre kiadatik oly móddal, hogy a 3 év letelte előtt a szerződést, annak értelmében, mind a város mind a vállalkozó színgazgató minden évben, minden jogi körülmény nélkül kölcsönösen felmondhatják.

2-ör. Pályázót tartozik eddigi működéséről, jogosultságáról szóló bizonyítványait, társulatának névjegyzékét és a mostani színidény alatti műsorozatát kérvényéhez csatolva bemutatni, ugyszintén határozottan kijelölni mind azt, hogy minemű és értékű biztosítékot tud a város részére nyújtani, mind azt, hogy vannak-e színpadi felszerelvényei, könyv és ruhái, s mi értékűek, s végre, hogy milyen válfajú darabok előadására vállalkozik?

3-szor. A pályázat végső határidejéül a jelen évi február hó 20-ik napja tűzvéden ki, addig minden pályázót köteles a fennebbiek szerint felszerelt és kiállított kérvényét a polgármesteri hivatalhoz beküldeni, tudomására juttatván, hogy a kötéendő szerződés pontozatai a számvevő

lomb szabó kinyitni az ajtót. A szikrák már szemközt repültek, midőn Ferdinand Annával karján rohant a lépcsőkön alá.

Ugy látszott, mintha csendes éj lett volna, de a vihar csak úgy bög a tűzben, magassan repülnek a lángoszlopok, ropogva omlik össze a fedélzet.

Rozsdás csibrekkel futnak az emberek, csupán egy fecskendő önti a vizet a nyaldosó lángokra; a vadelem még ingerültebb lesz.

A kuthan már alig van víz. Fent a rétről bocsátják le a tavat, zavaros patak folyik keresztül a falun, előntve az utcát, s tele lesznek a pinceszék is. A tűz folyton nő, a lángok be az ablakon a házba, a ki az ablakon a tetőzetre!

Ferdinand igyekezett a tömegben rendet csinálni, kérte, hogy hallgassanak rá, de hiában, egy hangot vett észre: jött ment embereknek nincs jogok itt parancsolni. Az öreg káromkodni kezdett.

Anna egy tejesrocskát kapott fel, s azzal hordta a vizet; de az erős vizszugártól találva, kiejtette azt kezéből, s a kóborgó gyermekeket igyekezett összeszedni s egy kerbe vezette azokat. A szikrák még ide is eljutottak.

hivatalnál megtekinthetők, sőt onnan másolatban meg is szerezhetők.

A városi tanács.

Fővárosi hírek.

(Hölgyek népgyűlése.) Az orsz. nőipar kiállításnak egyik kertületi bizottsága elhatározta, hogy az országos nőiparkiallítás tárgyában népgyűlést rendez, melyre a fővárosi hölgyközönséget és a kiállítás összes tagjait meghívja. A népgyűlést ma délután tarták meg.

(Pénzintézetek forgalma.) Az összes budapesti pénzintézeteknél novemberhő folyamán 12.4 millió forint tétetett be és 9.4 vététt ki.

(Budapest) lakossága a katonaságon kívül 365.512, tíz évvel ezelőtt 270.476 volt és így azóta több mint egy harmaddal szaporodott.

Esküdtészi tárgyalás.

— Fráter-contra Kepes sajtóper. —

Debreczen, jan. 22,

A mai sajtóper a Kepes Jakab és Gorove Jakab között létrejött bérleti ügyletből keletkezett.

Kepes Jakab és Gorove J. (utóbbi földbirtokos) között oly bérleti szerződés jött létre, hogy Kepes J. bérbe vette Gorove J. birtokát, oly feltétel mellett, hogy Kepes a csekély bérösszeget kívül a birtok évi tisztajövedelmének felerészét tartozott Gorovának átadni. A szerződésben kikötötték, hogy ha időközben bármely szerződő fél elhalna, az elhunyt örökösei az életben maradt szerződő társat a birtokban egy évig nem háborgathatják.

Időközben Gorove Jakab szélhűdés következtében elhunyt, az örökösök Kepes a fennálló szerződés ellenére a birtokból kitenni akarták.

E céljukat elérendő, az örökösök fordultak Biharmegyei derecskei járás szolgabírához Fráter Gyulához, panaszszal. A szolgabíró, a nélkül, hogy Kepeset kihallgatta volna, karhatalommal ment Kepesre, s öt butoraival együtt a birtokból kitétte.

Ez eljárás felett háborodott fel Kepes J. fia, Kepees Gyula, s a szolgabírónak ezen tényeit a Nagyváradon megjelenő „Szabadság” cz. lap 1880. évi 125. 130. 140-ik számaiban nem épen válogatott szavakkal nyilvánosságra hozta, melynek következtében érezte magát Fráter Gyula úgy is mint tisztviselő, úgy is mint magyar ember becsületében sértve, s ezen czikkéért indította meg a debreczeni sajtóbíró előtt a pert Kepees Gyula a közlemények szerzője ellen.

Az esküdtészek következőleg alakult: Holvay Gyula, Várady Imre, Váczy János, Boczkó Soma, Nagy Elek, Márk Pál, Körösy Sándor, Sárvány Gyula, Jó István, Renó Ferencz, Pinczés Mihály, Örvényi Vilmos. Póttagok: ifj. Csóka Sámuel és Hajdu Ignác.

Sajtóbírósg elnöke: Szűcs István. Birák: Tóbi István, Cseresnyés Sándor. Jegyző: Szalay József.

Vádló Fráter Gyula személyesen jelen van, ügyvéde Dr. Kola János.

Vádlottak padján ül: Kepees Gyula, ügyvéde Dr. Fischer Mór.

A vádlevél felolvasása után, felolvastatnak a vádolt czikkek, melyeknek czime: „Közgazgatási tisztviselő, mint

legfőbb ítélőszéki bíró.” „A szolgabírói botrányhoz” és „Ismét a szolgabírói botrányhoz,” melyekben a fennebb elmondottakon kívül még az is foglaltatik, hogy ily eljárást Fráter nemcsak Kepeesen, hanem még más egyéneken is elkövetett.

A czikk felolvasása után, vádló kéri, hogy vádlott atyja és testvére mint tanuk ne hallgattassanak ki, mivel közeli érdekeltek.

A sajtóbírósg visszavonul, s azt határozza, hogy a kifogásolt tanuk kifognak hallgattatni.

A vádak beigazolására berendelt tanuk, mintegy 40-en megeskettéknek.

Kepes Jakab, vádlott atyja tanu: 54 éves, izraelita, haszonbérő, előadja azokat, a miket fentebb a per keletkeztére nézve elmondunk. Csupán annyit tett még hozzá, hogy daczára annak, hogy mintegy 100 ezer forintnyi befektetése volt, mégis a szolgabíró a birtokból kiökte, és vagyonelvoná tette.

Kepes Albert, vádlott testvére, 30 éves, földbirtokos a Kepes Jakab és Fráter Gyula között történtekről ugyanazt adja elő, mit atyja, s megjegyzi, hogy ugy Kepes Jakab mint tanu által a méltatlanságok tárgyában Fráter szolgabíróhoz beadott folyamodványokra a szolgabíró mitsem tett.

Rácz Gábor tanu, 55 éves, rokonságban nincs egyik féllel sem, előadja, hogy egy napon a Kepes tanyájára bemenve, látta, hogy Kepes holmijai az udvaron hevernek, s ugyanakker Szokoli Gyula, ki miután Kepest ki lökték, a gazda szerepét vitte, s tanunak az parancsolta, hogy ezután Kepesnek nem, hanem az új ispánnak Pál Ferencznek tartozik engedelmessékedni. Kozma Imre esetére pedig semmit sem tud.

Ujvárosi Gábor, 47 éves, ref. vall. béres Magyarai Gézánál a vallomásra senkitől nem volt felkérve, előadja, hogy Kepes J. és Gorove egy társaságban voltak, de csak hallomásból tudja a dolgokat, mert nem volt akkor otthon, Kozma Imre dolgában sem tud semmit.

Csúka Bálint, 30 éves, ref. vallásu, kocsis előadja, hogy a szolgabíró rendelete folytán a Kepes holmijait kihordták a göréba, s megmondták neki, hogy ezután nem Kepes lesz a gazda.

Balla János 45 éves, ref. vallásu, földműves, előadja, hogy mitsem tud Kepes dolgában, csak annyit, hogy több ízben volt rezenirozás (nagy derülttség.) Kozma lovaírói csak annyit tud, hogy lovaít lefoglalták.

Balla Jánosné, 45 éves, ref. vallásu előadja, hogy szemtanuja volt, midőn a holmit kihordták.

Egri Lajos, 47 éves ref. vallásu dohányos, előadja, hogy csak hallomásból tudja a dolgokat.

Szép Sámuel, 30 éves, ref. vallásu, ügyvéd előadja, hogy Kozma Imre lovaít lefoglaltattak és az árverés kintzített előzetes tárgyalás tartása nélkül.

Jákó Pál derecskei j. bíró 56 éves csak annyit tud a dolgban, hogy Kepees Jakab kárterítési pere előtte folyt és azt megnyerte Kepes.

Wollner Mátyás tanuzásától vádlott eláll.

Fülöp Gyula, izr. vall. előadja, hogy öt bérleti birtokáról szinte leltított Fráter Gyula sz. bíró, s ezáltal nagyban megkárosította.

Fülöp Sándor, 25 éves izraelita, gaz-

dek felett örködött. Saját felöltőjével takart be egyet, s a másikat pedig ölébe vette fel. Nyájas vidám szavakkal, mesékkel, nótákkal igyekezett őket megnyugtanni. Játszani oda adta arany keresztjét, óráját, maga pedig reszketve kulesolta imára kezeit.

Az emberek panaszkodva jártak, fel s alá, s mindegyik magát gondolta a legserencsétlenebb embernek.

Hirtelen új zavar támadt. — Egy megsebesült — kiáltottak, többen Stammer Oswald megsebesült — járt sajtórol szájra. — Stammer a költő! — Nemsokára Anna is meghalotta e hirt. — Órák óta nem gondolt már az erdei énekesre, az erdész, e borzasztó északa eléggé megzavarták. És mégis oly fájón hatott szívére a hir. A férfi kinek nevét annira tisztelte, kinek hazáját mint zarándoknő kereste fel. — Ó, most az ő közelében? és megsérülve!

A mint egy gyermeket akart megszabadítani egy geranda esett rá.

(Folyt. köv.)

dalkodó anynyit az ő bányáját letit. Fülöp M. zása nincs, testvére adja ugyanazt, adtak.

Bedő János gazdalkodó, semtatik.

Mátyás állnak.

Mátyás elbocsátatik.

Kozma I. gabíró lovaít ok fogva személyese hoz, megkérdeze vele e bánásmód gabíró bezáratta tesre.

Kozma I. dohányos előadja bányájának nem v ipájához.

Kozma I. volt otthon mikor lalás nélkül eltáv.

Hadházy segéd előadja, hogy bizta meg azzal, Gorove tanyájában mal is kitegye és

A tárgyalás gesztetik.

Negyedóra Fischer József mondotta, hogy a következtében letja, hogy igaz, mi volt, de hogy a következtében-e.

Till László Biharmegyében, a Imrét nem a szolreuz ispan rende

Lukács jegyző Vertesen, kereskedő, Nem. András dohányos, tatnak.

Pál Ferencz tatása ellen kifomivel atyjával ell

Vádló ügyvé többírósgok, hogy tassék.

Kepes Gyula lyozva legyen vae eláll a kiállgatttanu csak ismétli zóleg kihallgatott kitunték.

Ezzel a tárg Ezután felo

gyei, alispáni és melyek mind Fr helytelenségéről t vádló eljárásának helyesnek, hogy az az iránti tiszte

Ezzel a tárg felfüggesztett.

Szünet után totta meg vadbemindjárt előadja,

sék Fráter Gyula csak boszuból ere azt a benyomást nyilatkozatok tula roztattak ki, mer szabadságát. A te

eljárását kárhozt igyekszik gyengí

hírlapi czikkébe írt Jakab, Fráter írtig károsított gyalas folyamán rágalom. Elismeri

bályellenes eljárás volt oly ténye, m

lett volna vonand alispán által ez t

és határozottan e Kepes kérvényére

gadja; hogy Kozmatta volna le, me

maga vallotta, ho nasza folytán tart érezte tehát magá ellen felépni, s k a vétkest. (A tárg tovább foly.)

UJDO

* A mai egyike volt a legban, 9 óraker kez csak a bizonyítási

legfőbb ítélszéki bír. „A szolgabírói botránnyhoz” és „Ismét a szolgabírói botránnyhoz,” melyekben a fennebb elmondottakon kívül még az is foglaltatik, hogy ily eljárást Fráter nemcsak Kepecsen, hanem még más egyéneken is elkövetett.

A cikkek felolvasása után, vádló kéri, hogy vádlott atyja és testvére mint tanúk ne hallgattassanak ki, mivel közeli érdeklettek.

A sajtóbírószág visszavonul, s azt határozza, hogy a kifogásolt tanúk kifogának hallgattatni.

A vádak beigazolására berendelt tanúk, mintegy 40-en megeskettettek.

Kepes Jakab, vádlott atyja tanu: 54 éves, izraelita, haszonbérő, előadja azokat, a miket fentebb a per kezdetére nézve elmondunk. Csupán annyit tett még hozzá, hogy daczára annak, hogy mintegy 100 ezer forintnyi befektetése volt, mégis a szolgabíró a birtokból kilökte, és vagyontalanra tette.

Kepes Albert, vádlott testvére, 30 éves, földbirtokos a Kepes Jakab és Fráter Gyula között történetekről ugyanazt adja elő, mit atyja, s megjegyzi, hogy ugy Kepes Jakab mint tanu által a méltatlanságok tárgyában Fráter szolgabíróhoz beadott folyamodványokra a szolgabíró mitsem tett.

Rácz Gábor tanu, 55 éves, rokonságban nincs egyik féllel sem, előadja, hogy egy napon a Kepes tanyájára bemenve, látta, hogy Kepes holmijai az udvaron hevernek, s ugyanakkor Szokoli Gyula, ki mintán Kepest ki lökte, a gazda szerepét vitte, s tanúnak az parancsolta, hogy ezután Kepesnek nem, hanem az új ispánnak Pál Ferencnek tartozik engedelmességedni. Kozma Imre esetére pedig semmit sem tud.

Ujvárosi Gábor, 47 éves, ref. vall. béres Magyarai Gézálnál a vallomásra senkitől nem volt felkérve, előadja, hogy Kepes J. és Gorove egy társaságban voltak, de csak hallomásból tudja a dolgokat, mert nem volt akkor otthon, Kozma Imre dolgában sem tud semmit.

Csuka Balint, 30 éves, ref. vallásu, kocsis előadja, hogy a szolgabíró rendelete folytán a Kepes holmijait kihordták a göréba, s megmondták neki, hogy ezután nem Kepes lesz a gazda.

Balla János 45 éves, ref. vallásu, földműves, előadja, hogy mitsem tud Kepes dolgában, csak annyit, hogy több ízben volt rezenirozás (nagy derülttség.) Kozma lovaírói csak annyit tud, hogy lovait lefoglalták.

Balla Jánosné, 45 éves, ref. vallásu előadja, hogy szemtanuja volt, midőn a holmit kihordták.

Egri Lajos, 47 éves ref. vallásu dohányos, előadja, hogy csak hallomásból tudja a dolgokat.

Szép Sámuel, 30 éves, ref. vallásu, ügyvéd előadja, hogy Kozma Imre lovai lefoglaltattak és az árverés kintzetett előzetes tárgyalás tartása nélkül.

Jakó Pál derecskei j. bír. 56 éves csak annyit tud a dologban, hogy Kepecs Jakab kárterítési pere előtte folyt és azt megnyerte Kepes.

Woliner Mátyás tanuzásától vádlott elláll.

Fülöp Gyula, izr. vall. előadja, hogy őt bérleti birtokáról szinte letiltotta Fráter Gyula sz. bír. s ezáltal nagyban megkárosította.

Fülöp Sándor, 25 éves izraelita, gaz-

kek felett örködött. Saját felöltőjével takart be egyet, s a másikat pedig ölébe vette fel. Nyájas vidám szavakkal, mesékkel, nótákkal igyekezett őket megnyugtani. Játsszani oda adta arany kereszjtét, oráját, maga pedig reszketve kulcsolta imára kezét.

Az emberek panaszkodva jártak, fel s alá, s mindegyik magát gondolta a legserencsétlenebb embernek.

Hirtelen új zavar támadt. — Egy megsebesült — kiáltották, többen Stammer Oswald megsebesült — járt szájról szájra. — Stammer a költő! — Nemsokára Anna is meghalotta e hirt. — Órák óta nem gondolt már az erdei énekesre, az erdész, de borzasztó északa eléggé megzavarták. És mégis oly fájón hatott szívére a hir. A férfi kinek nevént annira tisztelte, kinek hazáját mint zarándoknő kereste fel. — Ó, most az ő közelében? és megsérülve!

A mint egy gyermekét akart megszabadítani egy geranda esett reá.

(Folyt. köv.)

dalkodó annyit tud, hogy Fráter Gyula az ő bányáját letiltotta a bérleti birtokáról.

Fülöp Márton 26 éves, foglalkozása nincs, testvére Fülöp Gyulának, előadja ugyanazt, mit az előző tanúk előadtak.

Bedő János, 52 éves g. kath. gazdálkodó, semmit sem tud; elbocsátatik.

Mátyás Lajos tanuzásától ellállnak.

Mátyus Imre nem tud semmit, elbocsátatik.

Kozma Imre előadja, hogy szolgabíró lovait öknélkül lefoglalta, ennél fogva személyesen bement a szolgabíróhoz, megkérdendő, hogy miért történik vele e bánásmód, ugyanakkor őt a szolgabíró bezáratta és eltolonczoltatta Vértésre.

Kozma László 30 éves, ref. vall. dohányos előadja, hogy a lovakat, mivel bányának nem volt szénája, ő vitte el az ipájához.

Kozma Imréné előadja, hogy ő volt otthon mikor foglalni jöttek, de foglalatás nélkül eltávoztak.

Hadházy Dezső volt szolgabíró segéd előadja, hogy főnöke Fráter Gyula bizta meg azzal, hogy Kepes Jakabot a Gorove tanyájából, ha kell, karhatalommal is kitegye és az új ispánt behelyezze.

A tárgyalás egy negyed órára felfüggesztetik.

Negyedóra mulva behivatik Dr. Fischer József, kire Fülöp Gyula azt mondotta, hogy Fráter rosz bánásmódja következtében lett beteg; tanu azt mondja, hogy igaz, mikép ő akkor tudóbeteg volt, de hogy a szolgabíró bánás módja következtében-e, azt nem tudja.

Till László 27 éves, csendbiztos Bihar megyében, azt vallja, hogy Kozma Imrét nem a szolgabíró, hanem Pál Ferencz ispán rendelkezéssel tartóztatta le.

Lukács Gyula 35 éves, községi jegyző Vértessen, Schlezinger József kereskedő, Nemes András, másképp Piró András dohányos, vádló tanu kihallgatattak.

Pál Ferencz tanu bejön: Kihallgatattása ellen kifogást tesz Kepes Gyula, mivel atyjával ellenséges viszonyban van.

Vádló ügyvéde ismételve kéri a sajtóbírószágot, hogy Pál Ferencz kihallgatassék.

Kepes Gyula, nehogy vádló akadályozva legyen vádjainak bebizonyításában, eláll a kihallgatattás ellenzésétől. Pál F. tanu csak ismétli mindazokat, mik az előzőleg kihallgatott tanúk vallomásából már kinttek.

Ezzel a tanuhallgatás befejeztetett. Ezuán felolvastatnak mindazon megyei, alispáni és törvényszéki okmányok, melyek mind Fráter Gyula eljárásának helytelenségéről tettek tanubizonyítást, sőt vádló eljárásának titokban tartását látják helyesnek, hogy a tisztviselő tekintélye, s az az iránti tisztelet megővassék.

Ezzel a tárgyalás egy negyed órára felfüggesztetett.

Szünet után Dr. Kola János tartotta meg vádbeszédét, melynek elején mindjárt előadja, hogy mindaz, mit Kepecs Fráter Gyula szolgabíró ellen tettek, csak boszúból eredt. A tanuvallomások reá azt a benyomást tették, hogy különböző nyilatkozatok tulajdonképen azért presszuroztattak ki, mert féltették Kepes Gyula szabadságát. A felolvasott, s Fráter sz. bír. eljárását kárhözható okmányok tartalmát igyekszik gyengíteni. Felhossa, hogy a hírlapi cikkekben az áll, miszerint Kepes Jakab, Fráter szolgabíró által 30000 írtig károsított meg; ez, miután a tárgyalás folyamán nem igazoltatt be tehát rágalom. Elismeri, hogy szolgabíró szabályellenes eljárást követett el, de nem volt oly tény, mely fegyelmi eljárás alá lett volna vonandó. Nem helyesli sem az alispán által ez ügyben hozott végzéseket, és határozottan elítéli a tisztügyészek Kepes kérvényére adott véleményét. Tagadja, hogy Kozma Imrét Fráter tartóztatta volna le, mert hiszen a csendbiztos maga vallotta, hogy Kozmát Pál F. panasza folytán tartóztatta le. Kényserülve érezte tehát magát a sajtónak visszaélései ellen fellépni, s kéri vádlottra kimondani a vétkeket. (A tárgyalás lapunk zártakor tovább foly.)

UJDONSÁGOK.

* A mai esküdtzéki tárgyalás egyike volt a leghosszabbaknak városunkban, 9 órákor kezdődött. Fél 3-kor még csak a bizonyítási eljárás lón befejezve, s

elnök ekkor szólta fel vádlót és védőt beszédeik elmondására, előbb azonban 15 percznyi szünetet rendelve el. Ez a kis pihenés nagyon fel is fért, mert bírák, esküdtek, lapudósítok egészen kifáradva ültek helyeiken. Fél 3 után kezdte meg beszédét vádló, s 4 óra felé fejezte be. Ekkor vette kezdetét a védbeszéd, minek e sorok írásakor (d. u. fél 5 óra) lett vége. Előre láthatólag a tárgyalás késő este fog végződni. — A terem egészen zsúfolva van.

* A polgári kör által könyvtára javára 1881. január 20-án tartott bál alkalmával bevételtek. Jegyek elárúsításából 183 ft, fellülizetésekből 38 ft, összesen 221 ft, Kiadás 166 ft, maradvány 55 ft. Felül fizettek: Simonffy Imre 2 ft, Laky Lajos 1 ft, Sik Lajos 2 ft, Nagy Ferencz ügyvéd 5 ft, Csáki Gergely, Kuczki Gábor 2—2 frtot, Jónász Lipót 10 ft, Erdei Péterné, Ungvári Andrásné, Szentesi Istvánné asszonyságok 1—1 frtot, Szabó József 1 frt, N. N. 1 frt, Bihanek Ignác, Máthé Miklós, Jóna Sámuel, Inczédi József, Tarcsay Lajos, id. Bészler Lajos és Rubinger Rezső 1—1 frtot, Konti Lajos 2 frtot; kiknek szives adakozásukért a választmány nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. Máthé Miklós pénztárnok.

* Mándoky Béla, a debreczeni színház igazgatója, legközelebb Kassán fog vendégszerepelni. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Mándoky pályázik a kassai színházért, s mint „A. K. K.” írja, mellette a többi pályázók aligha fognak számbavétni.

* Halalozás. Virág Sándor városunk polgára, életének 56-ik évében váratlanul elhunyt. A boldogultat ma temették el. Béke poraira!

* József főherczegnek legutóbbi Debreczenben létele alkalmával tett mondatát közli most a lapok. — József főherczeg megszémlélvén a város Európaszerte híres ménését, ugy nyilatkozott a vele levő polgármesterek: „Egyre figyelmeztetem, polgármester ur, csak az istenért ne nemesítsék ezt a ménést; hagyják meg az csak a maga valóságában.”

* Rendtelenség. Kossuth iratainak 2-ik kötetét igen sokan még ma sem kapták meg Debreczenben. Pedig a mű még karácsony előtt megjelent. Nem ártana egy kis utánanézés a kiadóhivatal részéről épen ily várvavárt műnél.

* Szabó Bandi, a közönség régi kedvence, ez idő szerint a szegedi színház tagja, mint említettük, vendégszerepelni fog szinpadunkon. Első fellépése holnap lesz a „Piros bugyelláris”-ban. Azt hisszük, hogy Szabó Bandi fellépte alkalmával meg fog telni a színház.

* Megis h... a német. A bécsi Burgszínházban most valami „Krieg im Frieden” című ostobaságot adnak, melynek célja Magyarország kigunyolása. A darabban szerepel egy magyar leány, kit szénával és zabbal vezetnek be a szinpadra. Történik sok hivatkozás Magyarországra, melyet úgy tüntet föl a darab, mint ismeretlen, barbar földet. Nem a mi szégyentünk, hogy a magat műveltnek tartó német hazánkat nem ismeri.

* Deák Ferencz 1848-ig mondott beszédei meg fognak jelenni két vastok kötetben. Hát a későbbi beszédeket miért nem adják ki?

* Csillaghullás. Daczára annak, hogy a nyári saison már elmúlt és a hullócsillagok raja most nem időszerű, számos csillag fog hullani — az udvar részéről. Tömeges dekorációk vannak kiállításban, kiknek kandidátusai között Falkot, Jókait és több író emlegetnek.

* Dömjén Róza kisaszonyt, szintársulatunk jeles színészejét, kolozsvári fellépéi alkalmával, mind jobban jobban kezdi megkedvelni a kolozsvári közönség. Egy magánlevélből értesültünk, hogy a kisaszony csaknem minden jelenésében zajos tapsokkal fogadtatik. Legutóbb esütörtökön a „Csók”-ban lépett fel Maritta szerepében, s játékaról az ottani legtekintélyesebb lap, az „Ellenzék” következőleg nyilatkozik: „Dömjén Róza k. a. a debreczeni szintársulat tagja tegnap másodszor lépet föl szinpadunkon. Ezúttal a Csókban Maritta szerepével próbálkozott meg. Szép jelenség volt, az egész külsején az a leírhatlan megkapó gyermekded-nőies báj ömlött el, mely a szőke női szépségeket a férfi szívek előtt olyan hódítóvá szokta tenni. Játékában is voltak sikerültebb részletek, mozaikszertű töredékek, melyek hatást kelettek (p. o. a híres csók-jelenet.) Szóval, tegnap már sokkal előnyösebb világításban jelent meg Dömjén k. a. tehetsége és játéka, mint a Proletároknak. Érdeklél várjuk további fellépéseit.”

* Beküldetett. A polgári faszállítás

nagyban folyik, de a közmunka-dij bevezetése daczára az utak a legroszabb állapotban levén, az u. n. alsó péresi-uton a hidnélküli esaternába az adófizetők lovai belehullanak. A halápi vágásterre vezető egyenes ut el van zárva a látó-hegyi csőszházon belől levő töltés nélküli hid miatt, a minek kijavítása pedig nem kerülne többé 10 frtnál. Nem jut rá? Vagy ezen utra nem is szól a közlekedésügyi miniszter rendelete, mely az országutak rendbentartását meghagyta? Egy közmunkafizető.

* Színház. Mándoky Bélának esütörtök esti jutalomjátéka igen jól sikerült. Mándokyt a szépen megélt ház hoszszan tartó tapssal s két csinos koszoruval fogadta. — Az előadásnak több említésre méltó mozzanata volt, melyeket azonban most — terünk nagyon szűk levén — nem közölhetünk.

* Tánctmultság. A debreczeni iparos-íjak önképző és betegsegélyző egylete február 5-én fogja megtartani farsangi táncvizsgalmát. Szünet alatt az egylet dalkara fogja a nagyérdemű közönséget szórakoztatni. A bábizottság föl hívja mindazokat, kik meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, méltóztassanak az egylet helyiségében naponként este 8 óratól 9-ig a bábizottsághoz fordulni.

* Időjárás. Hazánkban mindentűt hóesés volt. — Továbbra derült és nagy hideg várható.

* London hóban és zivatarban. Londonból távirják: Városunk huszonnégy óra óta teljesen izolálva van. Az óriási város környéke egy részről szibériai sivataghoz, másrésztől valóságos gletserhez hasonlít. Evszázadok óta, vagy talán még sohasem fordultak oly körülmények, melyek ily állapotot hoztak volna létre. Fagyasztó hideg, óriási hózivatark és fuvatok, roppant mérvű szélvész ugyanazon időben vonultak el a város fölött. Hogy a szárazon és vizen megszűnt mindennemű közlekedés azt mondanunk sem kell.

* A vázai merénylet megátalkodott gonosztevője, mint Váczi írják, szombat óta (amikor a merénylet történt) nem eszik egy falatot sem. Tudvalevőleg ugy tudták megfékezni, hogy belökték egy üres cellába. Most nem mer hozzá bemenni senki, mert a borotva nála van, s újabb vérengzéstől félnek. Mervárják, hogy ereje kimerüljön.

* Kincsbánya a torka. Patti Adeline Nizzában kétszer énekelt közelebb. Minden föllepéért 15 ezer franc tiszteletdíjat kapott.

* Mi a német? Telegi Sándor legújabb tárczájában a következő drasztikusán igaz sorokat írja: Egy ellenségünk van nekünk; ellenségünk, mint a vetésnek a jégeső; dinnyének, ugorkának, töklevélnek a dér; macska egernek, kánya galambnak, rüh a bórnek, kosz a fejnek; zsarnokunk, kizsákmányolónk s pusztítónk; egyszerre tettünk, poloskánk és philloxeránk; és ez ellenségünk a — német.

* Megfagytak. Két rohodi ember Kállóból hazafelé indult. Utközben a jég beszakadván alattuk, egy gödörbe estek. Abból kímászva, az erős hidegben elaludtak, s reggel megfagyva találták őket.

* Kivégzés a tengeren. Ezelőtt néhány hóval újságolták a lapok, hogy a cherbourgi kikötőben egy Ivanoff nevű tengerész tisztje ellen kardot rántott. Ivanoffot a fegyelem megszegéséért és gyilkossági merényletért a tengerész-törvényszék halálra ítéltette és a bűnöst e napokban 3 tengeri mérföldre a parttól, egy kis földes közép árbozának keresztudrájára felakasztották.

* A hózivatark, melyek most teljes erővel uralkodnak országszerte a vasuti közlekedésben a legnagyobb zavaroakat okozzák. De nálunk még hagyjjan. Másutt nagyobb a baj. Az angol országi hózivatark például fölül mulnak mindent, mit eddig tapasztaltak Angliában. A tengeren egymást érik a hajmeresztő szerencsétlenségek. Több mint száz bárka sülydelt el; a hajók nem tudnak bemenni a kikötőbe, woolvichi gátat elsőpörte az ár s a károkat megközelítőleg husz millió forintra teszik!

* Szinpadai jelenet. Aradon e napokban Mihályfi vendégszereplése alkalmával „A szerelem bolondjai”-t adták, melyben tudvalevőleg egy néma gyermek szerepel, aki csak az utolsó felvonásban szólal meg. De itt nem ugy volt. Midőn t. i. a gyermeke némasága fölött kétségbeesett anya az első felvonásban kezeit tördelve néma gyermeke előtt térdel és rimánkodik: Mondd gyermekem: anyám szeretlek! Mondd: anyám szeretlek! a gyermek szépen szót fogadva utána mondta, hogy „Anyám szeretlek”. Képzhetni,

hogy a „kétségbeesett anya” a váratlan felelet miatt ajkába harapott, hogy nevétesét visszafolytassa.

Kögzadaság.

Mének kiosztása.

Debreczen, jan. 22.

A debreczeni m. k. méntelepben a különböző fedeztetési állomásokra, az állam ménék, a különböző helyi viszonyoknak mdgfelelőleg, a mai nap délelőtti óráiban osztattak szét.

A ménék kiosztását a miniszteriumtól vett értesítés szerint bekövetkezett változások miatt, az állam ménések polgári főigazgatója Kozma Ferencz miniszteritanácsos ur helyett, ugyanazon ménések katonai főigazgatója Szalabéri Horváth János tábornok ur, az erős hideg daczára is nagy számmal megjelent vidéki küldöttek és Debreczen városilótenyészbizotmány tagjainak jelenlétében, reggeli 8 óratól délutáni 2 óráig felbességítés nélkül végezte. — A debreczeni fedeztetési állomásra következő 5 darab jó fajú állam mén valasztott ki, Bois Rousel, gyönyörű ércz fényű sárga, 4 éves 165 centimeter magas, angol futófaj, Sagja, a kiállításokon feltűntést okozott bábolnai szürke arabs fajból származott ugyan, csak szürke színű 8 éves, 168 centimeter magas, erős vadász lófaj, Chiff Jestic aranyfejű, 7 éves 170 centimeter magas, könnyű kocsihaj, Nonius gesztenye fejű, 7 éves, 168 centimeter, Normanni dolgozó faj, Hygflyer, piros fejű, 5 éves, mezőhegyesi, Norfolkai nehéz kocsihaj.

Ezen 5. mén közzül, az elsőnek fedezési díja 3 forint; a 2-iké 1 forint; a 3-iké 5 forint, a 4-iké 4 forint, az 5-iké 3 forintban állapított meg.

A fedezési idény, a folyó év márczius 1-sőjén veszi ugyan kezdetét a különböző állomásokon, mindazon által a debreczeni m. k. méntelepben, már a mai naptól kezdve, minden nap folyvást, bármelyik ménnel lehet fedeztetni.

Koszoru Lajos.

lőtenyészbizotmányi elnök.

— Dr. Fáy Márk orvos, sebész-tudor, szülész rendel d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig. Különösen foglalkozik syphilis, bőrbetegségek és gégetükrészettel. Lakása n. hatvan-utca 1576. sz. a.

Legújabb.

Budapestről. (Saját tudósítónktól.) — A függetlenségi párt értekezletére a vasutak az ország minden részéből szállítják a küldötteket. Az érdeklődés nagy. Előértekezlet ma este tartatik. Tárgyai:

a központi vezetés,
a szervezkedés,
s a vidéken tartandó pártgyűlések ügye.
A nagy értekezlet holnap 10 órákor lesz.

— Budapesti tőzsde, január 22.
Ezüst — frt — kr; cs. és kir. arany frt 5.64 kr; 20 francos arany frt 9.40 kr.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

V. Bérlet. 10. sz.

117.

Vasárnap, jan. 23-án

adatik:

SZABÓ BANDI vendég fellépéül:

A piros bugyelláris

Szinműt 3 felv.

Kezdeté 7 órákor.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

